

Tractatus. Sextus.

Altera similiter inducta est de noticia iun-
tina/que rōnabilitet apparebit/si cōsidere-
mus cōsequencias istas et similes nō vale-
re. Hecres ē intellecta. ergo hec res est. hec
res est imaginata. ergo est. hecres est intui-
tiue visa p suaz spēm. ergo est. sicut nec ista
hec est res cognita a deo intuitiue p suā es-
sentiam. ergo ista res est. demonstrata re qē
solum possibilis/nec fuit/nec erit. Tertia
distincio est de quidditatua cognitōe rei
Cognoscitur itaqz res. vno mō fm quid
noīs sicchimera cognoscitqz scimus qd sic
nomen significat. sc. chimera. Scō dō res
cognosci qdditiue. qñ scitur qz talis res est
actu/aut sub quadā generalitate cognoscū
tur aliquae sue p̄xterates et cause. Si non
admittitur hoc membrum distinctionis
vix relinquetur aliqua cognitio quiddi-
tatiue de rebo erigam creatis et visibiliib.
Tertiomō p̄rissime qd est de re scitur. dñ
iā cognoscit p suam cām p̄mā et totale.
Sic enim intelligif illud phī. Scire ē rez
p cām cognoscere. et qm illius ē cā rē. Co-
gnoscimus h qd est deus/duobz p̄mis mo-
dis Tertius vel est p̄prius deo soli vel com-
municatus būfice visioni. vbi facie ad fa-
ciem videbis sc̄m nomē eius. et cātabit id
ipm. Dagnificat aia mea dñm.

Sequitur tractat^s
sextus pragmaticus sup hoc versu. Et mia
eius a p̄genie in p̄genies rē. Vbi de lamē
to marie. p notulas centum.

Prima notula

Elia mia eius a p̄genie in p̄geni,
es timētibz eū. Discipul^o Sē
tio quēadmodū cosonat in cātī
co suo maria cū p̄fe suo. cul^o in
vno psalmo est intiū. Diam et iudiciū cā-
tabo tibi dñe. Limor itaqz venit ex cōside-
ratione iudicii. Quid est igit in hoc cātico
iungere miā cū timore. nisi miā et iudi-
ciū p̄tere cācare. Quid p̄tere miā et timo-
rem deo psallere. nisi exultare cū tremore?
Sunt in hoc cātico tenor iusticiet mollis
cātus mie. Sed qd est. si maria iūterit can-
tās et cōferēs in corde suo cū sp̄s exultato-
ne/lamentū iusticie/p̄serit qz dicū est q
in oēs affectionū voces se cantātis marie
variabat affectus. Sic enī leuius induci
poterimus nos peccatores sp cū letis mi-
scere tristia. desiderare lectulū spōsi. s; time-

re speluncam inferni. girare p meridiem. s;
lecti ad aquilonez sperare de mia. s; time
iudiciū. scire tps ridendi. et tempus fiendi
Si sp̄s eleuat ad p̄sumptiōem deprimat
timor. sed nō ad desperatiōem. Resiliat ti-
mor ab horore severitatis ad placorē beni-
gnitatis. Dicat oīs xpianus Impulsus/e
uersus sum ut caderem ppter miseriā ini-
quitatū mearū. et dñs suscepit me. fm mul-
titudinē miserationū suaz. **Dag^r** La-
mētata est absqz dubitatiōe cū multus tūc
apud dei aures mēris sue ploratibz tēgo be-
ata. Absit vt imitaref inertia iudeoz. quaz
sub inducta p̄bola pueroz in foro luden-
tiū damnauit tps. cecinim^o vob nec salta-
stis. lamētavimus nec plorastis. Indē si
quidē si p allegoriā loqmur. necz tpm mā-
ducantē cū eis. nec Johem abstinentē in be-
remo suscepit. sed vtriqz detraherū. Sic
mente corrupti hoies/ oia ad suū trahit in-
teritū. quēadmodū egris auribz nec carmē
placer nec lamentū. vt in corporibz non mi-
nus spūlibus cantibz et auribz. **Disci-
pulus** Offert g qd dū sederim^o sup flumia
babylonis huius exilij qd eligibilius sur̄
cantare et saltare vel lamentari et plorare.
Dag^r Nōne solutiōem aperit nob
q de sedētibz sup flumina babylonis et fles-
tibz subiugit. In salicibz in medio eius sup
spēdimus organa nrā. Deinde. Quō can-
tabim^o cāticū dñi in terra aliena. Legim^o
xpm crebro plorasse et doluisse exultasse spi-
ritu semel Maria semel exultauit in cana-
co. Jobannes cuius bodic dum hec scribi-
mus/decollatiōis dies agitur. exultauit se-
mel in vtero. O quotiens marie animā. do-
loris gladius perturabit Jobannes/exem-
plar et preco. penitentie. non minus open-
bns q̄ p̄dicatione quotiens bene creditur
lamentasse. Saltat herc diad filia cum
gaudio. et p̄cium saltationis sibi das ca-
put Jobānis in disco. Egrediuntur inquit
Job de gaudientibz Egrediuntur q̄li. ges-
ges paruuli eorum et infantes eorum exul-
tante lusibus Lenent tympanum et cytha-
ram. et respondent ad sonitum organi. du-
cunt in bonis dies suos. et in puncio ad in-
fernā descendunt. Et quid ecclasiastes de-
nunciet audi. Elius est ire ad domuzlus
cius q̄ ad domum conuiuñ. Et iteruz Riz-
sum reputau errorē. et gaudio disti. Cur fru-
stra deciperis. **Discipulus**. Holo re-
gent te allegationes hmōi que suppetunt

absq; numero. de gaudio vel tristis et stultoꝝ. qui dum letantur insanunt. dum tristantur furiunt. **S**it colloquiū p̄sens de la mento sponse. dum adhuc pegrinat a spōso. postq; de canticis et ep̄ibalamio satis abunde cōfabulati sumus. **D**aḡr. **F**iat vīs. et vnde vīs exordiamur? **P**uto q; a la mento languoris sponse querentis sponsum in lectulo quietis. s. p noctes cognitio nis enigmatische et nō inuenientis. **S**i neq; p vicos et plateas ciuitatis dum ancia circuit et discurrat. dum adiurat filias bies rusalem ciuitatis que est libera maternā/ p obsecrationes ardantis desiderij. **S**i in ueneris. inquit dilectū meū ut annunciet ei q; amore langueo. **D**iscipulus. **I**mo p̄s sentio cōferendū de lamento spōse. cui sponsus ob turpitudinē suā deformitatez q; dedit libellū repudij q; retula sc̄z et rugz arata. q; deposita a sede stabilitatis et bonoris. sedet in puluere vanitatis. aut vagatur egressa post vestigia gregū illoꝝ. q; ab vniestate gregis sponsi se separat. aut certe fame/ lica inanis et egens effecta. pascere q; he dos fedoꝝ desiderioꝝ. uixta tabernacula pastoꝝ. que sunt cōuenticula hereticorum istoꝝ q; verbis et exemplis. ab ouili pasto/ ris vnius qd̄ vnicū est. sed diuidit. nō ami/ ci sed ficti sodales effecti. **F**allor si nō spon satales. retulas et rugosas. vagas et esu/ rie cōsumptas. notabat pulcerrima mulie rū q̄nus genere masculino loqret. Hō enīz est in amore spūali masculius aut semina. **D**ixit ergo de sponso. Disp̄sit supbos mē te cordis sui. Itaq; sicut te docente didici/ pulcritudinē cōsistere in veritate. vnitate et bonitate. sic optet q; ex istoꝝ carentia re sulter turpitude. **D**aḡr. **S**agaciter ad uertisti. vñ vero reputas tale incōmodum turpitudinis odiose accidisse sponse. **D**is cipulus. **A**mirū ex ignorantia sui et supbia qꝝ qdlibet. aut diuiniū. aut repudiū opatur. **S**i ignoras te o pulcerria mulierum egredere et abi. Ecce de ignorantia. Porro de supbia vasti legimus. et in cāti co marie de supbis audiūm̄ potentib; et dīnitib;. nec alicuiꝝ vt dicūt egētib; et iſtrūt q; miseri sunt et miserabiles paupes ceci et nudi qles euomit a se deus. qles disp̄git a mēte cordis sui sine mō necnō de sede ve ritatis. deponit sine numero. demū inanes sine pondere bonitatis ordinisq; dimittit. **D**aḡster. **L**oqueris fm tropologiam.

et allegoriam. que repudiū hmōi varijs lo cis notant in scripturis. maxime p̄pheticis in ysaia. Ezechiele. Jeremia cum ceteris. **I**laias p̄mo sub typo vinee electe quē debuit facere vuas et fecit labruscas. Postea sub figura tyri. **S**ume cytharam penitēcie circūi ciuitatem ecclesie vel celestis patrie per orōnem. meretrice obliuioni tradita. i. repudiata. bene cane et frequēta cantici p̄ petitiōem venie. vt memoria tui sit p̄ recō/ ciliatiōem mie. **T**alem deplorat Jeremias. Et egressus est inquit a filia syon ois decor eius. **D**iscipulus. **S**cio multa sunt in hanc sniam que triplicem statū sponse no/ tant. Quedam est recōciliauda p̄ abiectionem turpitudinis ut iste q̄s loquimur ig/ rantes et supbe. Quedam exercenda ad ni torem pulcritudinis. Quedam citius intro ducedā ad fecūditatem generationis. **S**ic querunt assuero virgines. q; p̄mo segregā tur a pplo. de hinc decorantur pigmet̄ va rūs in triclinio demū collocantur in thala mo. **S**ic filiū isrl̄ p̄mo fugiunt ab egyptis et summerlo pharaone p̄ baptismā flumi nis aut flaminis. transiūt mare rubꝝ. po stea transeunt p̄ desertum tandem iordanē transito. comedūt terre p̄missionis fructū. **H**ec est via triū diez. post qd̄ triduū repic̄t Jesus in templo celoꝝ. in medio seniorū sanctorū suoꝝ. Deniq; triplex iste statū di/ visione dividitur. **I**nipientiū pficientiū et pfectoꝝ. **N**unc est questio. quid cuiilibet huic statui sponse sit eligibilis au exulta tio vel lamentum. **D**aḡr. **O**portet nos addere dictis poribus. primitus distinctō nem de lamento. **V**nū est in sola rōne. nō redūdās passionaliter ad sensualitatem. et hoc appellatur displicentia vel odium vel detestatio vel abominatio. libere elicita p̄ iudicium rationis. **S**ic p̄portionabiliter de gadio et desiderio et ita generaliter de omni nomine/ passionem sonante/ compētit accipere suo modo. **L**amentū. **A**liud est quod oritur et radicatur in sensualitate. aut ortū in rōe/ diriuatur et redūdat ad cor sensuale/ non aliter de ceteris affectib; q̄s p̄hi solas proprie voluerunt dici passiōes que sensum afficiunt et quodammodo af/ fligunt. Amplius vero ut modo notabat/ lamentum vnum est tempale. hoc est p̄ so lum temporalibus incōmodis. apphensis/a rōne sub rōne pene afflictive. **A**liud spū ale. p̄ solis malis culpe. apphensem s̄b rōe

Tractatus Hertius.

offense diuine bonitatis et iusticie. Lamē
tū pene hūt dānatū nō lamentū culpe ut of
fensua fuit aut est diuine iusticie, q̄liter est
in viatorib⁹ plurimis inuenire. Quib⁹ p̄/
suppositis et alijs declarat⁹ ḡ doctores. q̄/
tuor tibi p̄ntabo theoreumata/ aut pado/
ras. i. glōsas ⁊ r̄t̄ credibiles p̄pōnes de la/
mēto culpe, put est offensua diuine iusticie!
Hoc enim solū p̄prie est laudabile et meri/
toriū nec p̄t pcedere nisi ab electione libe/
ra volūtatis. **L**amentū offense diuine/
quo maius intensius q̄ fuerit in spōsa / eo
maiorē causat in ea spūalē leticiā. Hoc sen/
tiebat q̄ cōsitebat dño dices. Scđm mul/
titudinē dolor⁹ meo⁹ i corde meo. cōsolati/
ones tue letificauerūtaiam meā. Rursus si
simpliciter ad simplr⁹ ⁊ magis ad magis. ⁊
maxime ad maxime fm regulā phī/regula/
verō p̄pi vera est/ q̄ lugētes cōsolat⁹ ⁊ q̄
tristitia sua vertat in gaudiū ⁊ post lamē/
tatiōem ⁊ fletū (teste sara iūniore) cōsolat⁹
nē infundit. ḡ magis lugens magis conso/
latur, et maxime maxime. **L**amentū offe/
se tanto magis est in spōsa, quo fuerit ipa/
pfectio in via Patuit in aia p̄pi fm porti/
onem inferiorem. In maria vero ⁊ in pau/
lo ⁊ in silib⁹ fm etiā supioris mētis apicez.
Unū iurabat aplūs q̄ ppter frēs iudeos no/
lentes credere/ erat sibi cōtinu⁹ dolor i cor/
de adeo vt exemplo moysi peteret anathē/
ma esse a xp̄o, p̄ fratrib⁹. q̄si deletus d libro
vite, cuius intelligētiā alibi didicisti. Le/
gis insup exhortatiōem aplū. Gaudere in
dño sp̄. iterū dico gaudere. Ipm nōne pu/
tas qđ horabat obfusasse. **L**amentū offe/
seredūans in sensualitatē sponse. fortit⁹/
dinē indicat eo maiorē in sponsa ceteris pa/
rib⁹. quo lamentū plus semit⁹ in sensibilib⁹.
Pro cuius intellectu cū silib⁹ vtilis est val/
de distinctio iuncta p̄prib⁹/ q̄ lamentū qñ
q̄ pcedit ab obiectis exteriorib⁹ immutant/
ibus p̄mo sensus qñq̄ deforis vel alteruz
de his. Deinde transiunt ad interiores sen/
sus/ qui radicaliter sunt in corde et in cere/
bro cōpleteue. et tandem immutat rō inferi/
or. vel supior sil cū inferiore. et hic est pcess/
sus natūlis cōior. Aliqñ vero sit ordo con/
uersus nō aduersus. q̄ ex actib⁹ rōis vtrius
q̄ libere diriuātur immutatores ad cor car/
nale. et cōsequēter ad cerebrū. post ad sen/
sus exteriores vt ad oculos p̄ lacrimas. aut
ad linguā p̄ clamores. ⁊ ad man⁹ cōplosio/
nes. et ceteroz membroz distensiōes. aut

cōtreactiones mille modis pro qualitate
passionū rōis imperio. Loquitur p̄posito
de hoc pcessu scđo. Cuius hec est p̄batio/
q̄ maioritas effect⁹ attestatur maiori for/
titudini sue cause. Attamen/actus actiuo/
rum q̄ sunt in patiente disposito: posuit p̄
positio nostra/ ceteris parib⁹ nō ignorans
cōplexiones sponse huius/ aut illius vari/
as. scđm dispositiones ad lamentū vel leti/
ciam. ad metum vel ad spem cum similib⁹:
quoq̄ causas expedit esse cognitas a deuo/
tis. quoq̄ noticiam theologiz oratores ac/
cipiūt a phis et medicis. Per rōem qđem
a phis. et a medicis p̄ experientiam. Quia su/
per re nfm habes de passionib⁹ opusculū.
Lamentū redūdat eo facilius ad cor se/
stiuū sponse/ q̄ fuerit ceteris parib⁹ minus
in ipa deamento solius pene. minus quo
q̄ de reliquis passionib⁹ sensitivis. ratiōe
cōmodi solius. vel incōmodi ipsalis. Fun/
datur hec p̄positio in aplīca doctrina. cui⁹
rōem explicat p̄pōis nre causa. Ait nanq̄
aplūs. q̄ ad Lox. c. vij. Gaudeo non quia
cōristauī vos sed q̄ cōristauī ad peniten/
tiā. cōristati enim estis / fm deum/ vt in
nullo detrimentū patiamini ex nob. Que
enum fm deū tristitia est. penitentiam in sa/
lutem stabilez operatur seculi aut̄ tristitia
mortem opatur. Ecce ista que posita est di/
stinctio sub aplīcis verbis paucioribus ex/
posta. q̄ quedam est tristitia fm deum. q̄
dam seculi vel scđm seculū. Una vitam q̄
salutem. altera mortem/ q̄ salutis suffoca/
tiōem opatur. Porro tam aplīcū q̄ nostre
p̄pōnis verbū/ phīca cū theologica rōem
stratur. si teneamus illud vulgare vel ma/
gistrale metrum. Plurib⁹ intentus minor
est ad singula sensus. Qđ satiric⁹ aliter ex/
plicat. Doctora nostra/ duas non admittē/
tia curas. Si igitur fuerit occupata distra/
ctio ratio superior cum inferiori/ imo qñ
q̄ summerſa/ et penitus in v̄su suo p̄pedi/
ta per lamentum seculi/ consequens est/ vt
vel minor vel omnino nulla sit ad tristiciā
scđm deum seu lamentum culpe/ liberum.
Proportionaliter de gaudio debet dici.
Habes ecce quattuor p̄positioes que quo/
quo modo tue petitioni satisfaciant mēte/
ptracto. **D**iscipul⁹ Salubria quidē sūt
q̄ dicūtur. sup̄sunt tamē aliqua diffus⁹ et/
ponenda. **N**on enī rō p̄ me p̄pōnis asig/
ta est. sed autoritates inducē que possunt
intelligi de gaudio/ non vte. sed patrie.

Super magnificat.

85.

quando seruns bonus et fidelis audiet. Intra in gaudiū dñi tui. Non p̄terea calū niabilis est secūda p̄positio de sp̄osa nō h̄n te cōsciētiam peccati. q̄lis indubie fuit aia pulcerime mulierū. Sed nec assignatus est modus cōcordandi p̄p̄em siml et aplū ca verba quib⁹ inbet in dño gaudere semp̄. Et iterū gaudere si semp̄ optet sponsam eti am pfectissimā fm̄ te/torq̄ri lamento. Am̄ plius q̄liter opposita simul stabūt lamētū cor cōstringens et dilatans leticia. Porro tertia p̄positio videf inniti totaliter disticti onib⁹ deuotionis. ad cās naturalis rōnis seu dispositionis sensualis. Deniq̄s contra p̄p̄em q̄rtam cū sua declaratiōe ponit Greg. q̄ mala q̄ hic nos p̄munt et vnic⁹ lu⁹ gere faciūt crebro fm̄ seculū. ad deū nos ire compellūt. Iuxta pabolā xpi de rege dicente ad seruū. Lopelle intrare vt impleaf do mus mea. Sic hebrei cōpellētib⁹ egyptis tenebrosam egyptiū sunt egressi. Alioquin flagella sue iracūdie immitteret frustra de⁹ p̄sertim in electis. vt in sponsa seu recōciliā anda seu decoranda p̄ exercitiū seu ad sp̄osum p̄ximius introducenda. Magister Jure expostulas. sed nō oia piter dici poterant. Et quidē rō p̄me p̄p̄is q̄ ponitur cū gaudio vie et simul lamēto taliter accipitur Desideriū q̄sto feruētus et efficacius fue rit eo (ceteris parib⁹ vt sp̄ intelligivolum?) dū impletur est causatiū intensior leticie. Sicut enī desideriū qđ differit affligit aiaz sic oblectat dū implet. Quis vero nesciat sp̄osam p̄ culpa lamentatēz fm̄ deū desiderare plurima que lamentū implet saltemp̄ babili cōiectura. Desiderat q̄nq̄s recōciliatiōem p̄ absolutiōem culpe. Hāc efficit la mentationis cōtritio. Desiderat absoluto nem pene. hanc effici et opa in toto yelāto lamētans confessio vel satisfactio. Desiderat augmentū grē ac pindē glie. Non p̄ mouet ad hoc lamētans orō: vel affigēs iequiū vel depauperans largitio q̄ semet exhaniuit bonis fortune vel natureyl grē alijs miserando. Rursum desiderat sp̄osa lamētans purgatiōem a scoria peccatoruz renouatiōem quoq̄s pulcritudinis et aug mentū p̄ lanacru lacrimarū debilitatiōem somitis et sumersiōem mistici pharaonis diaboli. Libidinose p̄terea p̄motiōis et luxurie magne extinctiōem cuius obliuīōez facit tristitia vni⁹ bore. Quid morarer per singula cū nō possit verb lamēti fm̄ deū

exquare valorem. Sufficiat ap̄ls vbi su pra reddens rationem sui gaudij. q̄ cōtristauerat corinthios fm̄ deum. Ecce enim hoc ip̄m fm̄ deū cōtristari vos q̄stam in vobis opatur sollicitudinem sed defensionem sed indignatiōem sed timorem sed desiderium sed emulatiōem sed vindictam. In omnibus exhibuistis vos incōtaminatos esse negocio. Jungamus officiū hoc vnu lamenti fm̄ deū q̄ nihil efficacius ad contemplationis quietem nihil admirabilis ad mentis illuminatiōem serenā q̄s p̄fude lamentans cōpunctio. Sentētia est veneficabilis et ext̄issimi taliū Richardi. Cui cōsonant sc̄tōz verba mult⁹ locis de p̄conio humiliati cordis. Deniq̄s lamētatio secundū deū q̄sto minus haber de cōplacētia secundū seculū tanto minus suspecta est tanto securior a latēte supbia nisi forte q̄s diabolo monstro gignat supbiā ex suo cōtrario qđ est humilius lamentatio. Eteruz p̄positio sc̄da loquitur de lamento culpe nō p̄rie sed alienē potius q̄le xpus suscepit p nobis cui virgo mater sponsa soror et filia sup̄ oēs carissima seabsq̄ylla dubitatiōe cōformatuit adeo q̄ vtronea volūrate consensit dilectū suū ex dilectio et amicū p amo rem et filiū talē p nostra redemptiōe crucifixi. cuius redemptiōis post filiū fuit desideratrix maxime fuit et zelatrix. Id donec cōpleret nedū sufficiētē p̄cio passiōis soluto p oībus sed etiā iugiter et efficaciter in sinis gulis nōdū damnatis. Ip̄a quoad vixit a marissimis deū sp̄osuz inenarrabilib⁹ genitibus postulabat frequenter q̄z cū clamore valido et lacrimis exaudita est p sua reue rentia. Demū q̄nū nūc beata et impassibilē facta exaudia. lamētando tunc meruit. Petis rōem intensior tristicie in sponsa q̄ diligat intensius. Dat istam p̄spicue consideratio phica iūcto fidei lumine. Cū enī tristitia sit apprehensio fortior et clarior obiecti sub rōe incōueniētis amplioris insuinati. cōstat inde sequi lamētū p̄portionaliter intensius. Cōstat pindē malū culpe im̄portionablē deteri et q̄cunq̄s malo pene. Quib⁹ tētēs qđ superest p̄cluder vides. Miraris aut̄ quō summū lamētū stat cū cōtinua leticia. Solet b̄ tractari abūde p̄ doctores de passiōib⁹ xpi cū b̄tū tūdie gaudij. qđ nō oīz in b̄tā maria. nō in paulo vel Doyle vel Magdalena cum

Tractatus Hertius

silibus in via ponere gaudium vel lamen-
tum in summo cōtinuum fuisse sed interru-
ptum frequenter aut alternatū successiue.
nūc remissius. nūc intensius. p loco et tpe.
scdm alterias meditationū suarū volubis
litates circa cardine suū deum/p modulis
exercitationū. Ita enim videre est in alijs
viatoribus/ ipos diuersimode fm gradus
officia status ceterasq; vicissitudines circū
stantiarum/exerceri. Hoc vidit qui dixit.
Omnia ipsi habent. psequens p plurima.
Subinde nullus catholicorū negauerit q
tenorem scripture sacre veteris et noue/ qui
narratores sc̄rōz patrū cognoverit Antho-
nij Bacharij Martini et siliū. p tētationes
diabolicas/nō in affectionib; carnis ac spi-
ritus impugnari. qnē admodū boni ange-
li nos adiuuant. Que tētationes et adiuto-
ria/nō sine sensuali passionū immutatiōe
naturali q̄uis nō naturaliter/sepe fuit sic
boca celo/sit a terra. sit ceteris modis mul-
tis. Postrema obiectio tua detribulati-
onib; pcedit ex equivoquatiōe. Passiones
quippe sensuales/nō expiudicio rōis pueni-
entes/sed qdā necessitate naturali sensibus
imp̄sse/nō sunt ut sic dicēde passiōes hūa/
ne sed aīales Sunt ob hoc impiinetes ad
laude vel vitupiū/purtales sunt. Dicūtiō
p Lassianū bona vel mala media. quibus
vti cōtingit bñ vel male/p liberū arbitriu
Loquit aut̄ cōclusio de lamēto et tristitia
sensualib; virtualiter seu picipiatue libe-
ris. q; libere imperatis/vel receptis. Tūc
enī dicit tristitia fm sc̄lm: sil' et gaudiū vel
timor vel desideriū/qn̄ sola radix/est amor
suijpius. vsq; ad contemptū dei. Alioquin
si referatur in deū/p amorem eius sup om-
nia (Lū in habentib; symbolū faciliōr sit
transitus) ceteris paribus/tristitia sensual
augebit rōnale/et leticie leticiam. nisi de p
accidens pueniat impedimentū/rōne tem-
poris aut̄ loci/vel cōplexionis/aut circum-
stantie alicuius/quā tūc obseruare suadet
virtus/et ita symbolicās filiūdīne variare
debet. qn̄ plus obesset q; pdeset. Disci-
pulus Diu iamdū sedulus attendi que dis-
seris/voluebat animus dubitationē quaz
mō verbis multis posuisti. Lū enī p statu
vie/confusa aut̄ saltēmixta sint oia/spes
metus meror gaudiū apud sp̄sam/cuius
cunq; fuerit etiā sup̄mi et incompabilis
tus/qualem tenuit maria beata/pulcerri/
ma mulieruz/non absurdē queritur/quale

sit exercitium laudabilius/pulcrius atque
nobilius/vel exultationis vel lamentatio-
nis. Magister. Videtur deuot Bern-
loquens de vnguentis sponse/ pietatis vng-
uentū pponere p̄ciosius esse vnguento de
uotionis et vnguento cōtritionis. Hoc vlti-
mū suffunditur ad pedes Jesu. Scdm
ad caput qd est de. q; caput xp̄i de. Terti-
um ad corpus suū vngendū/qd est ecclesia
nunc militans/que vncio fit p miseratione
nem alienorū peccatorū. sicut p̄mū conficif
ex fecib; contritis pprioꝝ criminū. in mor-
tariolo cordis p pilam timoris. Scdm ve-
ro cōficitur ex redolentib; herbis diverso-
rum beneficioꝝ. p pilaz seu pistillū spei. cō-
tusum in petra meditationis. Consonat
Greg. et eū sequēs Richard in suo benya-
min. q; nullū deo acceprabilius sacrificiū
q̄ zelus aīaz qui tam trito affectu/plangit
peccata p̄imi / q̄ trito quiuis alius pecca-
ta pp̄ia lamentatur. Imo pluri affectu quia
puriō et pfectiori potentia mentis et cor-
poris ad lamentū fm deū disposita. Di-
scipulus Si res ita se haber/inestimabilis
est nobis exhibita/sperandi materia/apd
dilectissimā et apud amantissimā femina/
rum/et cōsequēter apud sanctos sanctasq;
omnes/iuxta pportionē meritoꝝ. Itaq; si
pro peccatorib; saluādis/cū tanta lamēto/
rum angitate p̄cabātur/ quid agerēc ista
fornac sue caritatis impturbabilis et ipassi-
bilis sperāda est. Magister Pie vereq; cō-
cludis. Quid si supaddidero ppositiones a/
liquas. xerefidei et bone spei/de beata no-
stra. Prima q; nihil absoluta voluntate
petita deo/quod non obtineat. Alioq; non
esser idem velle et idem nolle sponsi et
sponse. sed dissolutio amicicie qualish eē
nequit. Rursus. nemo qui perfī mariaz
pro se pie et perseveranter in nomine Jesu
saluatoris sui. hoc est ad salutem. Quin il-
lud maria/velit absoluta voluntate com-
pleri. Rursus Maria voluntate pietatis.
que dicitur optatio quedam adiutoriū
petit et obtinet nunc efficacius a deo q̄ ro-
luntate simili. sed passibili. dum actu dole-
bat in mundo. Hoc intelligit Bernardus
dum dicit. Maria si perdidit passionem/
non tamē compassionem. Rursus
Maria tripliciter adiuuat viatores. Im/
petratue. si non meritorie propter statum
Commissue p aliquos angelorū vel sc̄rōz
quales voluerit destinare. cū sic sup̄ma bie-

rarchisans post filium purgando illuminando et perficiendo Cooperante quandoque per principalem sui donationem secundum testimonia miraculorum multe exhibita tam in morte quam in vita. Narrat Anselmus cuidam morienti astitisse Mariam et interrogata quae nra esset. Redit: Ego maxima regina mie. Rursus ergo maria potuit cuius in suo exitu prius consolatrix ductrix et pietatis erat. Non aliter suo modo diceretur tunc de omnibus sanctis singillatim ad robur certe spei. Discipulus. Orata sunt ista deuotissimae plenissima. Velle igit suscipe sub doctrina tua speculativa regnari quod practica velut experimentali quod sit orationis modus maxime prouocatus ad lamentum. Magister Tradit orator Tullius certos locos quem quos amplificat miseratio. sicut indignatio quod tibi possum nunc nuerare et ad lamentationis excitatiōem inducere. quiter a nonnullis copiē factū sup lamentationes Ier. Discipulus Placeret adaptatio si non fastidiret plūritas et non rapina quodā videre a propria tuis sibi traditiōis alienē quod obitum ultra. Magister Veritas a quicunq; dicat est eis omnibus et singulis quod p generationes se trāfert ut loquuntur sapientia. Non enim caruit Cicero porum doctrina. Sic de rhetorica Arete. quod causas dat et radices passionum. Sic de tractatu orationis p Hugo. studiosissime pēdiosissime et dito. Sic de rhetorica diuina et vīlhelmi pisani. Sic de meditationibz Anselm. Bern. Augusti. Iido. et siliū fas est nos remittere ad auctores. et nihil quod non nouis efficerem afferre. ne corniculā alienis ornatā plumis. risui nos p̄berem. Discipulus Non ita certe despicio. non ita gloriō i arrogātiā nouitatem ut ita sapiā. Sed cōsilio Senecē sint apes imitande. colligētes ex multis floribz fauōs mellis. itaq; matrem afferre non possumus nisi cōem toti seculo. Forma vero potest esse nr̄a ut elemēta cōia sunt. sed p formas mixtoꝝ in spēs distinguuntur. Cuperem hoc modo fieret inter nos. Hodius enim tractādi quod formalis est tollens sui nouitatem fastidium. et invitans irritans ad ascensum. Magister Tradidimus in alio tractatu iuxta initium canticū marie quinq; verba. ad quā tota scriptura p̄ serīe diximus reducibilem. et scđm que cantabilis est omnis melodia passionum. Discipulus Hente teneo. Sunt enim ista quinq; Dei magnificētia. munificētia.

misericordia. iustitia et nostra miseria. Magister Quid si ad pauciora reduxero simul ostendens concordiaz rhetorice mystice diuine quod cum seculari. Discipulus Placeret audire breuitas enim memorie simul et ordīs et luciditatis ē amica. Dagnam quoquod soliditatem habet in se doctrina quelibet quam fundat natura rerū a quibus quia neciunt mentiri gloriabatur. A resto. tam multa didicisse et phisice. i. natūliter didicisse. Magister Celeberrimus Hugo p̄inxit sicut in tabula parua radii rhetorice naturalis orationis insinuando coloribus. Orator quippe nominat ab orando Unde nomina puerunt orationibus Tullij demostenis et similiū. Sic autem incipit Quo studio quo ve affectu orandus a nobis sit deus ex dei misericordia et nostra miseria. Tōditis subinde speciebus orationis cum diffinitionibus colligit se tandem ad tria. que p̄pria sunt oratorum capiantur iudicem inflectere. Primum respicit psonam iudicis. Alterum psonam ipsius aduersarij. Tertiū respicit psonā p̄ qua sit oratio. Hec vero tria theologicē r̄ducuntur ad duo p̄missa. scilicet ad dei iudicis misericordiam. et ad nostram miseriaz. Discipulus Quo pacto sic. cum indigatio et immiseratio maxime solent amplificari. ab aduersariorū insolentia. crudelitate. malitia. fraude. dolo. astutia faciore. nequa. pterua. Magister Dicam illud p̄ theologie p̄prium est attendere. scilicet aduersarium nihil posse ad augmentum nr̄e miserie. deo non ordinante vel p̄mitente. Propterea Job afflictus et orator p̄tissimus post tot aduersantibz. satiane. crudelites. iniurias et p̄secutiones. oraturus iudicem deum pro liberatione sua. cōuertit totam aduersarij machinationem et tyrannidem in deum iudicem suum. per humilem confessionem. Dominus inquit dedit. dominus abstulit. Non impugnat maledictum satanā. nec insectatur ut raptorem et persecutorem. Dominus inquit abstulit. Sic nomen domini benedictum. Deinde p̄cussus plaga pessima scimus quid respondebit mulieri blasphemare suadēti. Quasi yna inquit et stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu domini mala ac quae non sustineam. Ecce mala se de manu domini non satane p̄fite accepisse. Huc accedit quod oīs adulatū crudelitas ad nr̄e cimū

Tractatus Hertius.

lum misericordie retorquetur si non auferat ista aut comprimat aut in melius vertat dei iudicis misericordia. Nulla sane maior miseria. qd si remora pietate velit nos cum severitate tractare. **Vides** arbitror quemadmodum theologis antium oratione fundatur in domini piestate et in misericordia. cum cernant pietatem unam dei. alteram sanctorum sanctorum omnium qui sunt tandem assessores iudicis humani in consiludo in sententiadogmatis vocem suam. Porro. iusticia dei spectat ad severitatem. punientem per tormentos. s. demones. vel hoies pessimos. offensas peccatorum. Denique quicquid patimur unde cunctus pueniat quid nisi calamitas nostra quod nisi miseria nostra censebitur. si non oino in me lius vertat iudicis misericordia. Et certe salubrissus est. humilis atque modestius. tota aduersariorum debachatiadem fremitus et hostilitatem. deuotis pretius fidei oculis retorquebit ad infallibilem diuinam puidetatem leges. qd ad tortorum nihil absque suo nutu valentium crudelitatem et iram conuertere. **M**entior si non ita practicauit propter. Cum tribularer insquit ad dominum clamavi. Et leuauit oculos meos in montes reges. Ad te leuauit oculos meos reges. Et alibi alias sine numero a sacris litteris narratos inuenimus sic orasse. **D**iscipulus. Perspicue concordasti **H**ugonem secum et cum Eullio. nostrorum verba quinq; subternario limitasti. qualem habet ipso signo triangulari. **T**qd est signum intelligentium salutare. signatus est. Quo igitur predicit mur longius. eo se plures offerunt questiones et velut inexhaustibili forte sapientiuli scaturiunt. Vox ista multorum est. Quid lamentum quod fletus noster potest coram domino. cuius ire resistere nemo potest. quod nec pnia mouet ut hoc. quod res sic administrat ut eas prius mori agere sinat. Qui nos tetardi vult. non evult ut hostium nostrorum non obuiemus insultibus. Non disponit ab eterno quod futura sunt ut dici valeat illud **S**ibylle ad **P**alynurum. Desine fata deum flecti sparsus percoso. Quid tandem eget nostris vel bonis vel gemibus et lacrimis. qui cuius vult miseretur quod vult induratur. **S**ed quoniam tales inueniunt dubitationes alibi tractatas statui non insistere per hic et nunc. Conuerto potius in questionem ad marie canticum. Si tres predicas rhetorice ptes i se contineat. quoniam inflecteret dominum per salutem consequenda. nedum sui solius. sed mundi totius. satisfaciendo per lamentum dolorem et fletum. cum nihil audiat resonare

nisi leticiam gaudium et laudes. quales conforcores voces hic concorditer ad quatuor verba deo conuenientia. que sunt magnificencia largitas pietas iustitia. De nostra vero miseria verbū nullum. quod quid ad secundum epithalamium tibia funerea. **D**agister. Erras si miserationem vello tempore vel loco. si cantico vel silencio credideris in Maria defuisse. que mater ideo dicitur mie. quodammodo sibi proprium est misericordia misericordia. quod figuratur apte per templum similem dedicatum athenis ipsi mie. cui solis lacrimis et gemis offerebat sacrificium. non sanguine hyscorum vel thaurorum de quo **S**tacius. Nullis inclusa metallis forma dei metes habitare et pectora gaudent. Fortassis ista fuit arca. cuius titulus legit **P**aulus ignoto deo. **D**iscipulus. Pater feceris ergo quod loqueris de lamento Marie cum cantico. **D**roderit itaque generaliori cognitione tortus rhetorice cordialis. duum exemplo doctrinam firmaueris. similiter et cordulam nostri psalterij decacordi quas modum tangendam accepimus commodius adaptabis. **D**agister. Et mia eius a progenie in pgenies timentibus eum. Ecce duo. misericordiam scilicet dei subuentis. et misericordiam peccatoris timentis deum et orantis. Puto non dubitas de Maria quoniam cum prophetam vidit omnis consummationis finem. Credis propterea quod nostrae redemptionis mysterium fuit finis huius consummationis. de qua non silus interpres in cruce dicens. **C**onsummatum est. **L**ognoscis. subinde. quod et quatas quales et quotiens lamentationis materias secum habuerit. finis consummationis huius mysterij. Denique non negabis. quoniam Maria conservabat omnia verba hec confessio in corde suo. hoc est enim secretarium sui **L**uce testimonium. **D**iscipulus Omibus his assentio. predicere. **D**agister. Concedis insuper quod Maria non satiabatur dulcedine mirabilis considerare altitudines consilii divini. super admirabili pessimo mysterio redemptionis generis humani. cum simile legas a **A**ugustinus. cuius sensus interior non erant pfectio illius et perspicacie. comparabiliter ad Mariam. At vero legimus pariter in **A**ugustinus lacrimas et lamenta. et potissimum circa mortem et duplice recognitio. legenda sua teste. Dux profundi secreta divinitatis et familiarius miseriam humane fragilitatis. rimare

Super

f nec referas volo lacrimas suas ad solam letitiam. qd subdit ibidem. qd lugubrem tamquam duxerit vitam. **Discipulus** Non adeo sum hebes vel incredulus euangelio. vt negem in maria fuisse lamentum. nec in hys lat inq sitio pns. **H**ec quincas peto lam etasse mariam in cantico. **D**icitur **L**alia preparare non sine ve volum. addentes ne dicenda forte nimis horrescas. qd maria ingiter in omni meditatioe suar pte platiere dicere potuit. **O**culi mei sp ad dominum. qd ad vim agnitionis. **E**t illud **F**iat voluntas tua. qd ad identicabilem amorem assensum. qd siebat ut nullo turbare fletu. vel lamento. qd in dictum rois. qd diuine voluntati. qd oia pcora erat. nihil volens nisi qd ea velle. volebat spousus. **N**unc accipe finem. cur maria cecinerit in exultatione spiritus magnificat anima mea dominum. **U**ti qd qd magnificata erat ychemetius. Cur magnificata. qd respexit humilitatem ancille sue. et qd fecerat ei magna qui potes est. ut oia liberalissimum distributor. **M**roinde subdit. **S**com i qd sumus. et misericordia eius a progenie in progenies timetibus euz. Progredere. tunc terribile resonabit. dominus potest. severitas. et iusticie tonitruum. aduersum miserorum miserabiles tam boies angelos superbos displos. potestes depositos. divites. exinanitos. **N**unq per tractare potuit secum maria. tota vim tate severitatis in deo. calamitas pondus in homibz non danaat. qd in passione mouentur. qd acuterent beatam viscera sue pietatis pro oibz homibz. pteritis et futuris. atq pntibus. qntu in se erat. pformiter ad filium. redimendis et saluadis. **D**iscipulus Aduento qd intendis. **E**hed videam. si recognitio domine severitas. dispgentis superbos potestes deponentis. divites exinanientis. suerit ipsi non lamet sed gaudi magna materia. **J**uxta illud. letabitur iustus. qd lis plane iusticia fuerat in maria. cu videretur vindicta. **D**icitur **L**etam vero non negauerim. in pformitate voluntatis ad deum. sed acerbissime tristata. simul cum unico. ppter iniqutes peccatar scelera atqdelicta. que tale dispiem et exinanitione demeruerunt. persertum p illis qd fore redimendos efficier psumebat. et orabat pbis in cor deformatis. et hore platis. **D**iscipulus Quid orabat. **D**icitur Quatenus iterato resurgeret ad unionem sublimationem

repletionem honorum. **N**imiz cum filius in cruce pendens pro transgressoribus ora uerit. **P**er ignoscere illis qd nesciunt qd faciunt. **A**udiebat sepe talia maria recordata misericordie filii sui. qui suscepit israel puerum. **I**ntuebatur ergo maria. dum canceret superbos potentes divites. abyssum impscrutabilis misericordiarum. qd inuocabat abyssum misericordiarum. in altera abysso. qd est cataracta dei. Cataracte qd aliud dicunt nisi vias occultissimas diuinorum iudiciorum. de quibus p. **J**udicia tua abyssus multa. qui terribilis est in ptilis super filios hominum. In cuius manus horrendum est incidere. dum arripuerint manus sue in dictum. dum acceperit hoc est ad se ceperit p. ut post misericordias iudicet iusticias. qd reprobus est intonaturus. **I**te in ignem eternum. **G**rande malum pici a facie domini. et talis domini. prius dum electi maledicuntur. Rursus malum additum. qd perficit in ignem. **N**on sub inferno in ignem eternum. nec est in mari quidem potest. quantum sit horrendum. **H**one queso hec oia pferebat. frequenter cordis contemplatione beatam nostram prudentissimam seminari. **N**on quod non obsecro totius tremor. horrors dolor occupabat pios artus suos. lacrimae decoro manabant ex oculis. quis in domini voluntate mens immota maneret. **D**iscipulus Non frustra dubitauit. qd redeo nedum certior de marie lamento. sed doctior ex istis silvia colligere. qd viae seriatim ex primo pbo magnificationis p reliqui cantici pulcherrimum ordinem reperi. **N**ullus demum mihi super est scrupulus. de exclusione collationis alterius. qd in oes affectionum voces marie se mens. in hoc cantico cu oī facilitate vertebat. et marie dum attendo. qd puritate. qd integra pspicacitate. sensus intimi cordis predicit erat. ad audiendum. videndum. odorandum. gustandum. prectandum. interpretandum seu loquendum spiritualia cu corporalibus. a summo celorum usque deorsum. in opibz que dominus volens fecit in celo et in terra. in mari et in omnibus abyssis. **E**st enim contemplatio liber metus. intuitus ad res pspiciendas. circu quoque diffusus. tanq si instar bndicti sub uno solario. totus mundus collectus cerneretur. Coniecturo de ampliatione cordis marie. dum de pte suo salomone legit. qd dedit ei dominus sapientiam. et prudetiam multam nimis. et latitudinem cordis.

Do.

Tractatus. VII.

q̄si arenā q̄ est in litore maris. Nemo si delis dubitauerit qn̄ aplitudo cordis. in cōpabilis maior emicuerit i maria. **Dgr** Si accessa mō volueris cū traditiōe can ticordi p̄ferre. p̄cludes faciliter. q̄ neduz in toto cātico. s̄ in singlo x̄bo t ad quāli bet notulā. potuit maria sicut pitissimaz exercitatissima cātatrie. cū organo guttu ris interioris. s̄bula m̄l̄tiplicare. nō esti mabilis armonie. **Discipulus** Lōferā alias. Hūc inuestigem⁹ si lañtatiōes Ihe remie coaptauerit aliqñ maria cātico suo pleno lam̄t. cū gaudio. Et si sic. vtr̄ plus ad lrāz de destructione materiali iherusa le. q̄ ad tropologiā domoz subuersiōem in aīa peccatrice. intellekerit t senserit. cō patiendo spōse repudio. **Dgr** Hūqd oblitus es. q̄ delañito culpe fm̄ dēū/mō straum⁹. cui⁹ respectu lam̄t pene vix ē alicui⁹ mom̄ti. quēadmodū in cātīc̄ cāni coz. licet x̄ba sūt carnalia. sensus oīo spū alis req̄rēdus est. Nō sec⁹ intelligere pos sem⁹ de lañtatiōib⁹ Iheremie. imo gnali ter in oīb⁹ hymnis. nō q̄l̄ra negāda sitv̄ abigenda. s̄ q̄ sensus suauior⁹ t salubrior⁹ latet in medulla. quā p̄cipue inq̄rere dec⁹ spōlam. q̄ se dedit statui lugētū in tpe no uiciat⁹ t pbatiōis sue in h̄ mūdo. sub spō so t abbate x̄po. **Discipul⁹** Deu mibi meisq̄ silib⁹. q̄ tot⁹ nō dicā horis. n̄ dieb⁹ nō ebdomadis. s̄ m̄sib⁹ t ānis. aridi ma nem⁹. nō suspirātes. nō gen̄tes t flētes in hac lacrimaz valle. Hūqd certe reproba tiōis estimabif signū. Lor em̄ duz male hēbit in extremis siue i nouissimo. Et q̄d alid cor duz. q̄ cor lapideū. cor adamāti nū. p̄suis insensibile manens. ad oēs di uinor̄ cāticoz lrās. notulas t voces. Le dit retus hō nr̄. spoliā bonis fortūe. tol lit sba. O q̄s mor̄ deflet lacrimis amissa pecunia ver⁹. cū m̄ oportuerat lam̄t. ama riorib⁹. aīam deflere p̄ditā. flēre repudia tam. quā sola mors gehennalis expectat. Ve re. q̄liter expectat. Lerte demergēdā in stagnū sulphur⁹ ardēt⁹. vbi sum⁹ tor̄m tox̄ ascēdit in secla sc̄loz. **Dgr** Iure flemus. dū nos flēre nō possum⁹. Quid miseriūs mīko. n̄ misfāte se. plorat Aug⁹. Lui⁹ misfie dū cās inspicim⁹. ille multos a despatiōe reuocāt. alios in spez maiore attollit. alios formāt. ad hūilitatē. alios in ap̄lior̄ securitate p̄stituit. nō ullos ve ro. dānabilis ingūtudis v̄l̄ inertię eos.

mōstrat **Discipul⁹** Cās edissere. **Dgr** Divisiōes itaq̄ grāz sūt. Est aut̄ gra co punctiōis lacrimose. donū spūssanci. sa ciens postulare gemitib⁹ inenarrabilib⁹. **Daf** alij q̄ grā i corde molli zp̄io. q̄lē fe mineus (nisi degeneret) h̄z sexus. hic faci lis ad lam̄tū p̄passiōez t fierū. **Daf** alij par grā denotōis. q̄uis sit in eo cor viri le x̄pter succitatē v̄l̄ p̄plexiōis rōem. Quis habuit excellētius. strēnuitatē cordis na turalē. q̄s dāuid ip̄e. q̄ puer / leonē interse cit. t v̄sum. Qui inermis / goliad multis terribile acieb⁹ armat⁹. inuasit deiecit. iugulavit. Quāmagnanim⁹. q̄s bellicosus. q̄s victoriosus extiterit legim⁹. Nulla tñ mulierclā. nullus puerulus delicat⁹. ita faciles stillat lacrimas. q̄s faciles ad deu⁹ t sub deo. vir talis t tātis rex dāuid / orā do fundebat. T̄ estes sunt oēs psalmi sui. penitētiales p̄cipue. q̄s lacrimis rugi busq̄ lam̄tēs gemitib⁹ assiduis plenos l̄quit. **Sūt** alij se magnanimes p̄ arro gātiā reputatēs. iudicio q̄z. flēre idēcor̄ in orōib⁹ aut cātīc̄. **Sunt** q̄ lacrimaz laudat lauacri. sed eas baurire de puteo cordis p̄ cordaz meditatiōis. t in peluum oclōz immittere. sunt inertes. **E**st in a līs. fons cordis. limo replet⁹ terrene cogitatiōis. vt scaturire nō valeat. **Vult** olos deus in hūilitate siccii cordis custo dire. ne ex effusione lacrimaz supbiant. **S**upplet in alij̄ carētā intrinsici doloris cordialis. p̄ dolores exercitationis corporalis m̄ltis modis. vt q̄ n̄ bñt irrigu um sup̄ in corde q̄ delectet balneati. nec inferius q̄ purgenē abluti. i p̄i. tāq̄z. fernū rel̄es vel argentū. ponant̄ in camino tri bulatiōis. ḡias clarificare vel emollirentis. **Sūt** q̄ nauseant sup māna de licatissimo x̄bi dei. suspirātes ad alliū vel pepones. vel carniuz ollas egypti. carna les sc̄z delectatōes in fabulatiōib⁹. in ru morib⁹. in desiderijs mūdi p̄tinuis. Nos sunt aliqñ tales plorare fatemur. sed flēti sc̄li. nō fm̄ deū. quem utex deflere necesse erit. q̄ mor̄ operat. tā culpe q̄ pene eti ne. **Videbis** alios q̄ p̄ntis miserie curas. rumoresq̄ vndiq̄ alienas inutiles. imo notias veroq̄ lam̄tō ūrias. sp̄ accumulat̄. **Discipul⁹** Veras ḡ flēre dāna sc̄li. mor tes parentū. subuersiōes regnoz. strages corpor̄. **Ubi** erit illō apl̄i flēre cū flērib⁹. vbi pieras nañalis. vbi xp̄iana charitas?

Super

ubi compassio primorum? **D**icitur Fortiter impellis. si non restitero. aut si non cautus aliorum declinavero. Utrumque difficile. sed armabit nos gladius biceps ubi dei viacum faciet euadendi. **P**aratus est hic gladius aperire sepem obicis tui. dividendo lamen tum. iuxta divisionem circumstantiarum. potius sime finium. quod fiet theologice. si sodiam originem lamenti secundum duplum moralis scaturiginis sue venia. **H**ec vena certissime amor est. **Q**uis enim flet nisi quod leditur amor suus. s. quod amat in se vel in altero. **P**orro. p. f. in divisionem boni triplicis. triplice amore posuerunt. **T**heologizans siquidem augustinus coartat amorem sub duplice fine. simul cum origine proportionali. dicens. quod est amor sui. supple vel suorum. usque ad contemptum dei per inobedientiam preceptorum. **E**t est versus ad proximum eversus. qui est amor dei usque ad contemptum sui supple et suorum. **D**iscipulus. Non refugio dimidientem hunc gloriam. si via patifeceras per eum. **D**icitur. **D**uus quis flet dana bona per palium secundum aliquod genus boni. vel honorabilis. vel utilis. vel delectabilis ex primo amoris sui in finem contemptus dei. nemo christianus dubitaverit. quoniam pessimum sit et desiderius fletus iste. **D**iscipulus. Nec dubito. sed mediū inuenio. quod nec ad deum dirigitur. nec pertinet ipsum. quod est pius amor naturalis. bonus de genere. **D**icitur. **D**ellis iterum ad aliud deum si sit aliquis accusus indifferens inter bonum morale et malum. et inter bonum meritorium et malum demeritorium. Declinemus ad prius taliter introitum. et dicamus sub propediode fletu deliberto. bono vel malo. ex voluntate fine deo. cum circumstantibus ad finem illum positis vel neglectis seu reiectis. **N**on enim agit homo lamentum in genere sed agit lamentum in numero. teste aristotele. quod actiones sunt singularium. **F**it igitur lamentum cum circumstantibus et fine. **Q**uisquis ergo flet deliberate per alia vel seipsum. aut addidit actiones deo quam apponere christus docuit. tam vero quod ex exemplo suo. Verum non sicut ego volo sed sicut tu. **F**iat voluntas tua. et ita plorat meritorie. si dicto suo non dissentit affectus vel effectus suus. **S**i vero conditionem bonorum. nec affectus nec effectus plorantis addiderint actu vel habitu. lamentum iam est scilicet non secundum deum et mortem operatur. **L**ocum tamen ut expressum est. de fletu humano secundum liberum. **N**on enim est in parte nostra. quoniam multis visis aut sensibus non plorare. **S**nitete etiapro

luntatis affectu pro parte **D**iscipulus. **S**unt aliquid que nec uno modo nec alio modo flere possunt. etiam dum affectatur. quodliter impletum illud apostoli promissum. flere cum fletibus. **S**unt quod lamentationibus ita sunt absorpti seu depresso. et gaudere cum gaudentibus vim non habent. **D**icitur. **U**na est per oculos passiones cordis difficultas et si quodcumque desit facultas sufficit et suppletur luntas. **E**cce deus aliquid modum flere cum fletibus. gaudere cum gaudentibus. non inuenit fletus. desideraret autem desiderare occupiscat. imitando psalmistam. **S**occupavit inquit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. **V**alet haec similitudo in multis et apud multos. non in matre parvulis in christo. non nondum habentibus exercitatos sensus pro insuetudine boni operis. aut quod temptationum perdidere vel interior vel exterior turbantur. dum in eis obtenebratur intellectus. alligatus affectus. obtubus affatus. tollitus effectus. **S**upponit exempla prima pro plitate scandalorum. ut a carne sicut in leprosis et philocapris et regrotis. ut a mundo sicut in calunia passis. spoliatis. carceratis. et aliis mille modis. ut a diabolo. **D**emum a diabolo. nullus est quod se abscondat quod circuit assidue querens quem deuoret. **S**icut aliquid cui dedit oculum deus vacat sibi. sicut segregatur in heremo. vel cenobio ab humanis turbinibus. quod non ignorat bella opiniones vel bellorum cum ceteris. **D**e quibus ait gregarius. quod necesse est multa mala pruenire ut malorum valeant sine finem ciare. Aut si sit talis in scelere. ad quem nihil de regimine publico spectat per alivel ecclesiastico. Aut forte nihil percipit auditu de talibus. quod erat in palma vas balsamite contemplatio et seraphice sursum deuotiois maria magdalene. quod altera maria egipciaca. quod primus hermitcola paulus. **O**ueritur si fas sit cuilibet talium nec lugere nec gaudere pro primis quod retinet mundus. exagitat vicissitudinibus infinitus. **N**on non absurdum quod sciens ille quod cognoverit plures acerrimos pati scrupulos. si non defleant bellorum variis euictus. mutationesque regnorum. **S**apiens est dicendum aliquid quod non curat in cuius manu mundus sit. **Q**uid si percurret pista. **T**ales huiusmodi referunt seneca et flaccus p. **U**nus puto eruditus ad oculum occutsum hominem ridendo cachinnabat. **A**deo nihil seruum sibi fieri videbat. Alius democritus. humanos incessanter obsebat errores. de quo mirandum dicit flaccus. **vii** oculis tantum sufficerit humor. **M**emo

Do i

Tractatus VII.

In primis obligat ad lacrimas exterioris oculi. sufficiunt ille cordis. seu indicij rationes. que nihil aliud dicunt quod passionem alienae miserie. que passionem interior desiderat subleuationem facere. put oportet quo oportet cum ceteris circumstantijs. si facultatez haberet. Nullus preterea tenet propter qualibet tpe vel incommodo. passionem affectualez vel effectualez accipe. dum occupatio suppetit in affectionibus. et opibus alijs. saltete bonis. et si non equum vel magis bonis. Non enim tenetur homo super ad melius faciendum. Tollit hec doctrina scrupulos ab oibz de quibus iniquis. si se circa divina et spiritualia sepius afficiat humanis affectionibus non inspectis. quod obuiare suum non est. nec ex officio ut suppedit. nec ex necessitatibus articulo. dum propter afflictionem. probabilitate alii succurri. Ut etenim nemo pius et sapientis imitator esse debet alterutrius phorum quod induit. quod miseria alterius ridere. intemperatis est et superbi. Dolere vero quamlibet sorores humanas. intolerabilis est misericordia inuidie. Et satiricus inuidia sicuti non inuenire tyranni. tormentum maius. Et flaccus inuidus alterius rebo marcescit optimis. Hinc quidam cum vidisset tristem alium. evenerit ibi inquit aliquid mali. aut alteri aliquid boni. Rursus appropriate. propter christianis scientibus illud apostoli Diligentibus deum oiam cooptat in bonum. et quod dei pudentia in sua dispositione non fallit. Additur propter serenatione conscientiarum de quibus iniquis. quod secure possunt in omni recognitio misericordie ipsius apostoli. sit illa propria. sit cois in solacium recipere oiam quod scripta sunt de patientia tribulationum sustinenda. quod admodum petrus admonet oem curam nostram. et sollicitudinem preciis in eum. non solum tuam de te. sed oem de oibz. Neque enim tibi plus oneris debet esse cura vel solicitude aliena quod propria. ut non existas ista ex huius tuis super deum. Legem quod admodum christus in cruce. tamquam gratiam dei dilectissimam promedauit nostrum suo dilectissimo discipulo. nec propter modum de nostre habebus nulli inuenies. Hoc itaque christopolo docemur. cruci religiosis affixi. dominum prius et nostris obliuisci. et esse super terram sine precione nostro et sine genealogia. Quisquis ista pleuerit. serena pace gaudebit. in utramque paratus fortunam apostoli. vel dextrorsum vel sinistrorum. quod si neutri pars existet. nisi quod deus monstrauerit eligendam. non quod non orcinus pro principibz amicis iuste cer-

tantibus. sed quod oio volvatur et terminetur ad hoc centrum. oio. Fiat voluntas tua. Nam quod non hoc modo resistentes invicem apud dominum angelum habent sub expectacione domine dispositionis concordia. Potes addere quod pro varietate circumstantiarum expedit. nunc diutius frequentari lamentum. nunc vero gaudium spiritus plus assumi. Exemplum duobus fratribus. conclusis in carcere penitentiali. Unus meditatus magis erat ad penas inferni quod demeruerat. alterius ad gaudia paradisi quod sperabat. hic scilicet pulcro vegeto corpore. alter squalida cute. vix ossibus herete. sententia primi. in eis par meritum iudicauit. Postremo tenebat pauli determinatio cum sapiente. omnem tristiciam seculi a corde pellendam. Unde salubriter propter ad oem passionem. sit gaudium. sit ira. sit desiderium. sit timor quod non est fidei deum apte trahi. Non est autem fidei deum. si tollat aut non edificet debet tamen religiose deuotiois affectum vel effectum. vel intellectum cum affectu. Discipulus vero miseris quibus licebat flere. sibi met ipsius totos intendere. vacare et videre quoniam suavis est dominus. Qui nihilominus se derelinquit. nec se nec alios digne flentes. Qui rumorni fabulationibus indulget. sed non ut lex tua domine. Qui gratis occupant nil pro futuris. cogitationibus vagis. quod cum se oblectarent dicente seneca. tristes manent. nec sibi nec aliis utiles. Inutilis crebro. quia tanta furans rem preciosissimam. nec reddituram. Graui postremo se fasile onerat impedire circuligat mergunt. propter murmur. propter detractiones. propter leticias de casu in imicorum. propter crudelis incompunctiones super predictiones ait. gaudentes de parcialitate. valitura nihil aliis. obfutura plurimum sibi. Dicunt tamen hoc agimus et querimus. ut orem attinet. immo vero ut sedulius vos daretis. Nam intras satyram cui nulla poterit par esse tragedia quoniam potius redeamus ad beatitudinem lamentum. quod nobis sit in exemplar fructuose lamentationis. Discipulus hunc quantum doleam plenus indignatione spiritus. Magis vide ne lacum intres quod sodisti gemens frustra. fer eos quod non habes fas corrigit. timori quod dei locum linque. Discipulus. Conferamus laudo de beatissima pulcherrima mulier. nedum quoniam modo lamentata sit et plorauerit. sed de quibus universaliter affectu. quicunque usus fuerit in cantibus. et hymnis caritatis. hoc est in exultatione

cordis sui. Letere nos interea deserant
mordaces et noctie curaz musce. mens ir-
ruentes oculis et suauitate deuotiois. cu-
sabbati tranquillitate/ per dentes. **D**icitur
Reficiat tamen antea/nostri labore multiloquum/
quies oportuna silentij. **L**ras agemus ut
voles. **L**uiuslibet interea singillatum apod
se rigeat recordatio. lamentu nutiens et
firma timoratu. apod deum. quod misericordia
eius a progenie in progenies timbit eum.

A Sequuntur deces et viii.

considerationes.

Prima sit misericordia domini timentibus eum. Letere cor meum ut timeat nomen tuum. non me scimus et terrible. Scio cantere te beatissima propheticum fidei quod beneplacitum est domino super timores eius et in eis quod sperat super misericordiam eius. **J**ugis merito spes de misericordia ad timorem de iusticia. **S**icut enim nomen domini reddidit secum et suaue speratibus. sed ne dulcedo mellei spiss plus premeditatus quod satis est terror ad districtis iusticie quod si salis ad saporem. **T**error te o alia deus vultus domini. deo iustus et iusticias diligens. allicit misericordias in essentia. et miserator in efficacia. dominus suauis et multus misericordia. **D**anat te thronum iusticie. adi cu filutia thronum mie dum licet appellare. dum adhuc dies est prepatonis. dum misericordia sedet in throno suo que exigit iudicium. **L**ave ne differas. quod si dominus accipiat tempus a te. tunc utique iusticias iudicabit nec appellare licebit. **E**cce praecepit ad thronum mie. reus iste o beatissima proposita regina mie. defede iura curie regni tui cu filio tuo. dum sedes a dextris in ea. dum tempus est misericordia. **D**esper appellacioni mee. suscipies eam ad te. **N**on remittas ad sedem iusticie. quoniam terribilis est nimis et aggrauans et insustentabilis ira eius. **H**orreretur est denique incidere in manus eius de apostolo. **C**audio quid moneat. imo iubeat misericordia. **S**i vis mihi fac mihi et ama eam. serua leges curie quod dictat mihi. **Q**uale leges? **D**imititur et dimittemini. **N**olite indicare et non iudicabimini. Date et dabitis vobis. In qua enim mensura mens fuerit. remetetur et vobis. Denique iudicium sine misericordia. fiet ei quod non fecerit mihi. **R**emota misericordia sustinebit. **C**redo domini quod sic est. adiuua incredulitate meam. **C**onscius itaque sum misericordi. quod ex corde desidero dimittere debitoribus meis. sic et vult et precepit misericordia filius tuus. sed trepidat conscientia super effectibus Desiderium pauporis exaudiet dominus. preparatio et cupido dimittere magis appetit. quod ad exhibitiorem opis. **G**Si non sat efficerem quod in me fieri cupisco. ut dimittatur mihi peccata mea. fiat mihi fides desiderium. quodlibet ea cupio mihi dimitti. dimittatur debitoribus immo generaliter universis. Desideret igit misericordia filius tuus. **O**regina mie. desideret te orare. quatenus mihi dimittat peccata mea. certe cum sibi supererat posse in omni quod desiderat (si desiderare dicunt) dimittet. utique tale me faciet cui dimittere iam sit opus iusticie sue. quod primissimum. dimittite et dimittet vobis. **D**icatur tamen aliquod quod mihi videt esse testis conscientia. si fallitur corrigit. **D**imitto tali deuotiōe cui libet debitori. per tempore in vita rea. quod nullum volo remittere debiti pene gehenalis et tandem a paradise secludi. **A**bsit hec iniqtas tam crudelis. **D**imitto rursus tali rore. quod nulli velle penas inferri ut pene sunt. vijs iniustis. **H**ulas insuper molestias procurare fieri. iuris ordine (quod tuus es o deus) interrupto. **S**i autem per te aut tuos iudices subordinatos. iudicium infligit ad correctionem malorum. et innocentium sublationem aut solationem. benedictus tu in oculo opibz tuis. quod iusta sunt in oculis vestrum. **O**ro plane mihi sic dimitti iniqtates meas. per afflictiones in presenti. sub manu mie tue. quatenus non refuges eas. ubi et quoniam hoc regnum est incidere in manus danatoris iusticie tue. **M**ia mihi misericordia. non mie. quatenus miserearis a me. placet deo. habeas odio iniqtate. quod diligis iniqtatem. odit aliam suam. **Q**uid autem infelicior. quod crudelior. quod odire quam suam. quod si sibi nequam cui bonum? **G**entio domini mie. sentio fateor. et si negare presumere. metiret iniqtas sibi. **G**entio vero mihi promissio alias varias. aduersus si miles mihi peccatores. aut minus peccatores. percutit si mihi aut meis probis vel opibz molestias inferunt etiam si iuste sunt. **R**enitor o domine dum veniuit promissio ad iudicium superioris rois. velle non moneri. non irasci. non formidare. non turbari. si impuniti mei viri debet oculi tui. gemo sub potestate veteris hominis mei. velle pacem mihi adiacet. sed posse non inuenio. **F**iat domine voluntas tua. sic in celo rois sic in terra sensualitas. **S**ed haec aliquid non ex toto profecte. quodque absorpta fuerit mors in victoria. laborabo et onus ero et diu sum peregrinus a te. **O**nus erat corpus.

No 3.

Tractatus VII.

onerat quotidianū opus onerat peccātū
 primus. onerat diabolus astutus. caro
 blandicijs. mūdus agustijs. demū sicut
 onus graue. grauate sunt sup me iniqui-
 tates mee cū oībo iniusticys. **S**uccur-
 rāt obsecro q̄drige tue. quadrigē amina-
 dab q̄ voluntarius interpretatur. Benig-
 ne fac dñe in bona volūtate tua mecuꝝ. i.
 bñ ignite age. cū q̄drigis his virtutū igni-
 tis. vt helye Sublēnēt fides spes & chari-
 tas. Veniat e᷑ tractores q̄drigay. cū ort̄
 q̄tuor virtutū totidē cardinaliū. Ista. vñ.
 onera molestiāz. fides on' corporis. spes o
 n' opis charitas on' primi pccoz. Prudē-
 tia supet astutia. trātia & cupiscētia. forti-
 tudo tristitia. Justicia postremo e᷑z neq̄
 tiā. **L**etet cor querētū dñm. Jubet hec
 (virgo suauissima) filius tuus tōr̄ desiderabilis p̄phetaꝝ. Fiat in me qđ iubet.
Fiat qđ seqꝝ. Querite dñm & p̄firmami-
 ni. querite faciēcius sp. Ita dñā sum nu-
 meratus in gnatione querētū dñm. que-
 rentiū faciē dī Jacob. Ve qđ tibi & leticie
 pccoz stolidissime. Nunqđ nō audis. nō
 ne pauescis p̄bū sapientis. Nō docēt stul-
 tū delicie. nōne leḡ q̄ meliꝝ est ire ad do-
 mū luct̄ q̄ ad domū p̄uiuꝝ. Et rursum
 Risuz reputatiū errorē. & gaudio dixi. cur
 frustra deciperis. **S**ed ex aduerso. con-
 solant̄. & solūtē audio. delectare ī dño
 & dabit tibi petiōes cordis tui. Totus
 deniq̄ psalmoꝝ decursus inuitat ad exul-
 tationē. gaudiū & landē. nedū hoīes. sed
 gnāliter oēs creaturaꝝ. Hinc de hoīb̄ in
 spāli. Beat̄ hō q̄ scit iubilationez. Quid
 aut̄ est iubilus nisi gaudiū cordis inten-
 sum. qđ nec retineri p̄t intus nec foris ex
 primi. Hilarē ad extremū; datorē diligēt
 deus. Onerosa res dño suo. fuis tristis
 Delectat alacris hilaritas obsequentis.
 Qualis honor dñi. si fuis sp̄ borreat cū
 torore. vt delusore. vt irrisore & tyrānuꝝ.
Crudelē liteꝝ hanc (o aia xpiana) iam
 scripsimus absoluṭā ex aplīca distinctiōe
 de tristiciar̄ leticia fm̄ dñi. & fm̄ sclm. fm̄
 veterē & nouū hoīem. Leter̄ finis & inten-
 tio/leticie tue/nōm̄ imponet. si timorata
Letet (inqt̄ p̄pheta ad dñm) cor meuꝝ. q̄
 fine. vt timeat nomē tuū. Si cū modestia
 Saudere in dño sp. Sequit̄. Modestia
 vīa nota sit omib̄ hoīb̄. Si suauis ī spi-
 ritu scō. Si ḡt̄. si seria. si modesta. si sub-
 tristis. iuueni hoīe. si verecūda corā dño.

si vilis sibi speret in mīa dei. si lacrimosa
 cū decorē. si grulosa cū pace. exultabūda
 cū timore. **C**ōmonitio deniq̄ sapientis.
 Qui diligitis dñm timete illū. ecce timo-
 rem. Deinde de mīa & leticia simul in ob-
 lectatiōem. i. oēm lactationē. vobis vēiet
 mīa. Recete quidē ad marie cantīcū. & mīa
 eius a p̄genie in progenies timētib⁹ eum.
Vn̄. ppter gnale in oēs bñficiū. Dagni-
 ficat aia mea dñm. Iniciū qđdā tangens
 modū expōnis moralis seu tropologie la-
 mētationū. **J**eremie. **A**leph. Qūo sedet
 deiecta. & electa. ciuitas aie mee. prius ple-
 na pplo. virtutū oīm. nūc sola & solitaria
 facta locus spinaz. & reprū pccoz. Facta
 est ipa prius dñā gētiū per subiectionem
 passionū oīm. nūc velut mīr vidua. nō ha-
 bēs viri dei sui protectionē. aduersus ty-
 rānidē demonioꝝ. Ip̄a dudū p̄nceps p-
 uinciaz. que sunt sensus sui iure subditi
 suo principatui. facta est eis sub tributo/durissime fuitutis. in luto luxurie. pa-
 leis supbie. laterib⁹ auaricie. fornace fer-
 rea totius miserie. **B**eth. Plorās plora-
 uit assidue. in afflictioꝝ nocte. & lacrime
 eius voluūtetur in maxillis eius exterius.
 Nō est q̄ p̄solef eam. ex oībo caris eius. à
 gelis & scis caris eiꝝ. & oēs amici eius spre-
 uerūt eā. q̄r̄ vidēt a spōlo sp̄etā. & facti sūt
 eius inimici. zelantes aduersus miseram
 & ream. pro honore domini. quē offendit
Symel. Migravit iudas. deserēt aīaz
 mēa ne p̄fiteret. & hoc ppter afflictionē cul-
 pe totiens repetit. & ml̄titudinē scrutu-
 tis verecūde. quā h̄z totiens iterata. nec
 valitura. ppter p̄tinuū reciduum. p̄fessio
Deletb. Vie syon. que sunt itinera. q̄
 bus aia scandit ad speculationez dñor̄.
 lugent. dū materiā dant lugendi. eo q̄ nō
 sit bonus & altus cogitatus. qui veniat
 ad sollennitatē gaudentis affectus. Dēs
 porte eius. sensus videlicet exteriores. sūt
 destruc̄te. peruersis secantū securib⁹. Sa-
 cerdotes eius. vires superioris rōnis. ge-
 mentes pro voce exulta tōis & p̄fessioꝝ.
 Virginales olim affectiōes sue sūt squa-
 lide turpes & fedē. Quid plura? & ipa tota
 est oppressa amaritudine vicioꝝ. pro sua-
 uitate scō bene olentū vnguentorum.
Esequitur tractatus
 septimus principalis prosaicus. de mēte
 cordis. & cognitione dei sup illo quinto